

Bryssel den 25.11.2020
COM(2020) 760 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Att utnyttja EU:s innovationspotential

**En handlingsplan för immateriella rättigheter till stöd för EU:s återhämtning och
resiliens**

1. KOMMANDE UTMANINGAR: ATT UTNYTTJA EUROPAS IMMATERIELLA TILLGÅNGAR FÖR ATT FRÄMJA ÅTERHÄMTNING OCH RESILIENS

Immateriella tillgångar såsom uppfinningar, konstnärliga och kulturella verk, varumärken, programvara, know-how, affärsprocesser och data **är hörnstenarna i dagens ekonomi**. Under de senaste två årtiondena har de årliga investeringarna i sådana ”produkter som skyddas av immateriell äganderätt”¹ ökat med 87 % i EU, medan de materiella investeringarna (bostäder ej inräknade) endast ökat med 30 %. Investeringarna i immateriella tillgångar påverkades också betydligt mindre av den ekonomiska krisen 2008².

Immateriella rättigheter, dvs. patent, varumärken, formgivning, upphovsrätt och närstående rättigheter, geografiska beteckningar och växtförädlarrätter samt regler om skydd av företagshemligheter, hjälper entreprenörer och företag att öka värdet på sina immateriella tillgångar. I dagens ekonomi bygger industriprodukter och industriprocesser i allt högre grad på immateriella tillgångar med immaterialrättsligt skydd, och en sund förvaltning av immateriella rättigheter har blivit till en självklar del av en framgångsrik affärsstrategi. **Industrier som utnyttjar immateriella rättigheter i stor utsträckning** är mycket viktiga för EU:s ekonomi och **skapar värdefulla och hållbara arbetstillfällen**. Immateralrättsintensiva industrier står för närvarande för nästan 45 % av Europas BNP och bidrar direkt till att skapa nästan 30 % av alla arbetstillfällen³. Många av **Europas industriella ekosystem** kan inte utvecklas utan ett effektivt immaterialrättsligt skydd och ändamålsenliga verktyg för handel med immateriella tillgångar.

Immateriella rättigheter är viktiga för den globala konkurrenskraften. Antalet ansökningar om skydd för immateriella rättigheter ökar i hela världen, och samma tendens kan noteras i EU. Mellan 2010 och 2019 ökade antalet beviljade patent i Europa från 58 000 till 137 000 i runda tal, även om ökningen är mindre markant här än i andra delar av världen, särskilt i Asien, där ekonomierna snabbt håller på att komma ikapp när det gäller immateriella rättigheter.

EU har vad som krävs för att behålla sin konkurrenskraft i den globala kapplöpningen om tekniskt ledarskap. Unionen har också ett robust regelverk för immateriella rättigheter. Exempelvis är det genom en enda ansökningsmekanism möjligt att registrera och skydda varumärken, formgivning och växtförädlarrätter i hela Europa. Kvaliteten på de patent som utfärdas i Europa är bland de högsta i världen⁴. Europeiska innovatörer är föregångare inom grön teknik⁵. Globalt sett innehar de en betydande del av de gröna patenten⁶ och de har särskilt starka immaterialrättsliga portföljer inom teknik för anpassning till klimatförändringar, avskiljning och lagring av koldioxid, vatten och avfallshantering⁷. De europeiska företagen är också ledande när det gäller vissa specifika digitala tekniker, såsom konnektivitetsteknik.

¹ Enligt standarderna SNA2008/ESA2010 omfattar nationalräkenskapssystemet en rad specifika immateriella tillgångar i tillgångskategorin ”produkter som skyddas av immateriell äganderätt”, t.ex. FoU, mineralprospektering, datorprogram och databaser, underhållning samt litterära och konstnärliga originalverk.

² *Unlocking investment in intangible assets*, [GD Ekonomi och finans, diskussionsunderlag 047](#), maj 2017.

³ [Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the European Union](#), EUIPO och EPO, 2019.

⁴ *Hidden treasures. Mapping Europe's sources of competition benefits in doing business*, Donald Kalff, Andrea Renda, Centre for European Policy Studies (CEPS), Bryssel 2019, s. 59. Se även [EPO:s kvalitetsrapport 2018](#) (inte översatt till svenska).

⁵ [EU:s resultattavla över investeringar i industriell forskning och utveckling 2019](#) (inte översatt till svenska).

⁶ Andel ansökningar i enlighet med konventionen om patentsamarbete som rör samhällsutmaningar. Se avsnittet om klimat och miljö i [2020 års SRIP-rapport \(Science, Research and Innovation Performance of the EU\)](#).

⁷ Se [Climate change mitigation technologies in Europe – evidence from patent and economic data](#), EPO 2015.

Vi behöver vidareutveckla våra styrkor genom att uppgradera EU:s regelverk där det behövs och införa välvägd strategier för immateriella rättigheter för att hjälpa företag att dra nytta av sina uppfinningar och verk, samtidigt som man ser till att uppfinningar och verk kommer ekonomin och samhället i stort till fördel. Det finns gott om uppfinningsförmåga och kreativitet i EU, men vi måste maximera incitamenten för att tillvarata denna potential och **hjälpa våra företag att komma in på rätt spår mot ekonomisk återhämtning⁸ och Europas gröna och digitala ledarskap på global nivå.**

Några av vår tids viktigaste **sociala utmaningar**, såsom att möjliggöra en grön omställning eller garantera att alla har tillgång till tillfredsställande hälso- och sjukvård, **kan inte hanteras utan innovativa lösningar**. Exempelvis är utvecklingen av ekosystemen för förnybar energi och koldioxidsnål energi beroende av en snabb utveckling och spridning av spetsteknik samt av verktyg för att dela kritiska immateriella tillgångar, t.ex. data. För att Europa ska kunna utveckla ett starkt ekosystem för hälso- och sjukvård behövs ett öppet system med immaterialrättsliga incitament som främjar innovation och samtidigt säkerställer effektiv tillgång till läkemedel till rimliga priser. De kulturella och kreativa sektorerna kan inte heller blomstra utan ett effektivt immaterialrättsligt skydd⁹.

Covid-19-krisen har visat att EU är beroende av kritisk innovation och teknik och har påmint oss om hur viktigt det är att vi har ändamålsenliga regler och verktyg för immateriella rättigheter om vi ska kunna garantera en snabb utveckling av kritiska immateriella rättigheter. Immateriella rättigheter och deras roll i en konkurrenskraftig och innovativ europeisk läkemedelsindustri ingår också i den nya läkemedelsstrategin för EU¹⁰.

Den **tekniska revolutionen** – dataekonomin och datasamhället, övergången till artificiell intelligens (AI), den allt större betydelsen av ny teknik såsom blockkedjor, 3D-utskriften och sakernas internet samt utvecklingen av nya affärsmodeller såsom plattformsekonomin, dataekonomin och den cirkulära ekonomin – erbjuder ett unikt tillfälle att modernisera vår strategi för skydd av immateriella tillgångar. Under de senaste årtiondena har det gjorts stora framsteg när det gäller att skapa en inre marknad för immateriella rättigheter, vilket har medfört många fördelar för EU:s ekonomi. Det finns ett antal verktyg för att föra ut innovativa lösningar till samhället¹¹. Ett antal luckor och brister kvarstår emellertid när det gäller hur EU:s företag skyddar sitt immateriella kapital och utnyttjar det på sätt som kommer det europeiska samhället till del.

Vi har identifierat följande **fem utmaningar**:

- För det första är en del av **EU:s immaterialrättsliga system fortfarande alltför fragmenterat** – trots stora framsteg – med förfaranden som är alltför komplicerade och kostsamma och ibland otydliga.

Europeiska patent är föremål för kostsamma nationella valideringsförfaranden och parallella tvistlösningsförfaranden i flera EU-länder. Läkemedel kan endast skyddas genom tilläggsskydd på nationell nivå. Skyddet av formgivningar och geografiska beteckningar måste förbättras. I fall då registrering är nödvändig för att skydda sina immateriella

⁸ Studier visar att små och medelstora företag som utnyttjar immateriella rättigheter växer snabbare och har större förmåga att stå emot ekonomiska kriser, se [Snabbväxande företag och immateriella rättigheter](#), EUIPO-EPO, 2019.

⁹ En karta över immaterialrättsintensiva industriers roll i de olika ekosystemen finns i tillägg I.

¹⁰ [COM\(2020\) 761](#).

¹¹ Exempelvis kan man idag med en enda ansökan skydda ett varumärke, en industriell formgivning eller en växtsort i hela EU, och det finns en gemensam uppsättning regler för skydd av företagshemligheter.

rättigheter bör förfaranden med en enda kontaktpunkt, som erbjuder rätt täckning, vara normen, inte undantaget.

Med tanke på den digitala omvandlingen blir det allt mer angeläget med ett välavvägt formgivningsskydd i den digitala miljön. För att det ska bli enkelt att börja använda teknik för 3D-utskrifter måste det vara tydligt vad som gäller för skyddet av filer för 3D-utskrifter och för begränsningar av privat användning av formgivningar. Vi behöver tydliga svar på nya frågor, t.ex. hur man skyddar uppfinningar som utvecklats eller genomförts med hjälp av AI¹² och hur man säkerställer att reparation och återanvändning inte förhindras av orättvis eller alltför restriktiv immaterialrättslig praxis¹³. Samtidigt måste vi bli bättre på att utnyttja potentialen hos ny teknik såsom AI och blockkedjeteknik för att göra våra immaterialrättsliga system mer ändamålsenliga.

- För det andra är det alltför många företag, **särskilt små och medelstora företag**, och alltför många forskare som **inte drar full nytta av de möjligheter** som ett immaterialrättsligt skydd erbjuder.

Endast 9 % av de små och medelstora företagen i EU har registrerat immateriella rättigheter. Under den rådande krisen har antalet registrerade immateriella rättigheter sjunkit, vilket är skadar företagets konkurrenskraft och resiliens. En nyligen genomförd analys visar att småföretagens motvilja mot att använda immateriella rättigheter till stor del beror på bristande kunskap om dem¹⁴. Även om de använder immateriella rättigheter tycker de att systemet är för dyrt, komplext och svårnavigerat.

De små och medelstora företagen är alltså dåliga på att skydda sina immateriella rättigheter, och dessutom utnyttjar de dem inte kommersiellt i någon större utsträckning. Finansanalytiker och investerare betraktar immateriella tillgångar som en central tillgång för ett företags värde och som en indikator på företagets tekniska kapacitet och tillväxtförmåga. Det händer dock ofta att kunskapsintensiva små och medelstora företag som försöker finansiera sin verksamhet inte antar lämpliga strategier för immateriella rättigheter som skulle kunna hjälpa dem att öka värdet på deras immateriella kapital. För finanssektorn är värderingen av ett patent eller ett varumärke av avgörande betydelse, eftersom långivaren eller investeraren främst är intresserad av fungibla säkerheter¹⁵ och mindre av monopolet i sig.

En sund förvaltning av immateriella rättigheter behövs för att stödja valorisation och spridning av FoU-resultat i Europa. Ett exempel är att fastän 26 % av alla värdefulla forskningspublikationer om AI kommer från Europa, så är det bara fyra av de 30 företagen med flest ansökningar (13 %) och 7 % av samtliga företag i världen som ägnar sig åt AI-patent som är europeiska företag¹⁶.

¹² [Trends and developments in Artificial Intelligence – Challenges to the IPR framework](#), en studie som genomförts av IVIR och JIPP, november 2020.

¹³ Se information om de relevanta krav enligt de genomförandeförordningarna om ekodesign som infördes i oktober 2019, C(2019) 2120-7, C(2019) 5380 och C(2019) 6843.

¹⁴ Små och medelstora företag som inte hade några immateriella rättigheter uppgav att bristande kunskap om immateriella rättigheter var det främsta skälet till att det inte ansökte om registrering (38 % av de svarande). [Intellectual property SME scoreboard](#), EUIPO, 2019.

¹⁵ Syftet är ofta att sälja eller licensiera det och på så sätt monetarisera de immateriella tillgångarna.

¹⁶ 2020 års SRIP-rapport [Report Science, Research and Innovation Performance of the EU](#).

- För det tredje är **verktygen för att underlätta tillgången till immateriella rättigheter** (och därmed möjliggöra utnyttjandet och spridningen av teknik) **otillräckligt utvecklade**.

Covid-19-krisen har visat att vi är beroende av kritiska innovationer och tekniker, särskilt inom hälso- och sjukvården. EU bör ytterligare förbättra sina verktyg för att tillgängliggöra sådana innovationer och sådan teknik där det behövs, och samtidigt säkerställa en rimlig avkastning på investeringar.

Licensieringen av standardessentiella patent är ofta krånglig och dyr, både för patentinnehavare och för teknikgenomförare. Eftersom de standardessentiella patenten blir allt viktigare (det finns till exempel mer än 95 000 unika patent och patentansökningar som stöder 5G¹⁷) behövs det ett mycket tydligare och mer förutsägbart regelverk, som gynnar uppgörelser i god tro snarare än användning av rättstvister.

Samtidigt som datadelning blir allt viktigare inom många sektorer har det fortfarande inte klargjorts hur regelverket för immateriella rättigheter påverkar datadelningen.

- För det fjärde är **varumärkesförfalskning och piratkopiering fortfarande mycket vanligt**, trots fortsatta insatser för att ändra på detta, bland annat med användning av digital teknik.

Importen av förfalskade och piratkopierade varor till EU uppgår till hela 121 miljarder euro, vilket motsvarar upp till 6,8 % av EU:s import 2016 (jämfört med 5 % av EU:s import 2013)¹⁸. Detta leder varje år till en direkt förlust av försäljning på 50 miljarder euro och en direkt förlust av 416 000 arbetstillfällen¹⁹. Cyberstöld av företagshemligheter leder till förluster på uppskattningsvis 60 miljarder euro i EU²⁰.

- Slutligen råder det **brist på rent spel på global nivå**, och EU:s företag blir ofta förlorare när de bedriver verksamhet utomlands.

Vissa tredjeländer gör inte tillräckligt för att skydda immateriella rättigheter, vilket ofta är till men för EU-företag. **EU måste utnyttja sin potential att agera som en global normgivare**. Vi måste intensifiera våra insatser för att bekämpa missbruk, såsom registrering av immateriella rättigheter i ond tro och annan otillåten användning av dem. Framför allt bör EU föregå med gott exempel genom att utveckla toppmoderna regleringslösningar för globala frågor såsom licensiering av standardessentiella patent eller metoder för datadelning.

Som svar på dessa fem utmaningar, och på grundval av synpunkter från medlemsstater och berörda parter²¹, identifieras i denna handlingsplan **fem centrala fokusområden**, med specifika förslag till åtgärder för att

- uppgradera systemet för skydd av immateriella rättigheter,
- uppmuntra framförallt små och medelstora företag att använda och sprida immateriella rättigheter,

¹⁷ [Fact finding study on patents declared to the 5G standard](#), IPlytics, 2020.

¹⁸ [Trends in Trade in Counterfeit and Pirated Goods](#), OECD och EUIPO, 2019.

¹⁹ [Status Report on IPR infringement](#), EUIPO, 2020: genomsnittliga årliga siffror 2013–2017.

²⁰ [The scale and impact of industrial espionage and theft of trade secrets through cyber](#), 2018.

²¹ Denna handlingsplan bygger på återkoppling avseende [färdplanen](#) och på synpunkter från medlemsstater och berörda parter som förmedlats både skriftligen och vid diskussioner under konferenser om framtidens politik för immateriella rättigheter samt diskussioner om detta ämne i parlamentet och rådet.

- underlätta tillgången till och delningen av immateriella tillgångar samtidigt som en rimlig avkastning på investeringar garanteras,
- förbättra verkställandet av skyddet för immateriella rättigheter, och
- verka för rent spel på global nivå.

2. BÄTTRE SKYDD AV IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

En första prioritering är att **se till att EU:s innovatörer har tillgång till snabba, ändamålsenliga och ekonomiskt överkomliga skyddsverktyg**. Därför måste vi göra en extra ansträngning för att ta itu med den kvarstående fragmenteringen och minska komplexiteten. Vi måste också se till att vårt regelverk är helt anpassat till den nya gröna och digitala ekonomins behov.

För att åstadkomma detta måste vi **införa det enhetliga patentsystemet**. Det kommer att skapa en enda kontaktpunkt för företag, vilket kommer att göra det betydligt enklare att ansöka om patent i EU, öka öppenheten och underlätta licensiering. Att erhålla ett enhetligt patent (som omfattar upp till 25 medlemsstater)²² och bibehålla det under en typisk period kommer att kosta omkring 10 000 euro, vilket är nästan sex gånger mindre än kostnaden för att erhålla och bibehålla ett likvärdigt skydd i dag. Dessutom kommer ett centraliserat tvistlösningssystem, genom den nya enhetliga patentdomstolen, att öka rättssäkerheten och göra det möjligt att undvika parallella förfaranden i flera medlemsstater, vilket minskar kostnaderna för rättstvister betydligt. Det enhetliga patentsystemet kommer således att vara ett viktigt verktyg för den industriella återhämtningen i EU, särskilt när det gäller förnybar energi, elektronik, luftfarts- och rymdteknik och försvar samt ekosystem för mobilitet.

Det viktigaste steg som saknas för att man ska kunna införa det enhetliga patentsystemet är Tysklands ratificering av avtalet om en enhetlig patentdomstol, som nu möjliggjorts genom ett nyligen fattat beslut av den tyska författningsdomstolen²³. Så snart ratificeringsprocessen är avslutad kommer kommissionen att arbeta tillsammans med Europeiska patentverket (EPO) och medlemsstaterna för att införa det enhetliga patentsystemet i de avtalslutande medlemsstaterna²⁴. Kommissionen kommer också att uppmuntra de medlemsstater som ännu inte har anslutit sig till det nya systemet att göra detta.

Nära kopplade till patent är **tilläggskydd till patent**. Dessa erbjuder en ytterligare period av immaterialrättsligt skydd för patenterade läkemedel och växtskyddsmedel som är föremål för långvariga kliniska prövningar och förfaranden för godkännande för försäljning. Efter införandet av ett tillverkningsundantag för tilläggskydd år 2019²⁵ slutförde kommissionen nyligen en detaljerad utvärdering av systemet med tilläggskydd²⁶. Av denna framgår att systemet för tilläggskydd fortfarande är relevant, men att genomförandet av det har varit fragmenterat i de olika medlemsstaterna. Det leder till ineffektivitet och brist på öppenhet och förutsägbarhet, vilket hämmar innovatörer, tillverkare av generiska läkemedel och

²² Det enhetliga patentsystemet genomförs genom ett fördjupat samarbete mellan 25 deltagande medlemsstater (alla EU-medlemsstater utom Spanien och Kroatien).

²³ [Beslut av den 13 februari 2020](#), 2 BvR 739/17, offentliggjort den 20 mars 2020.

²⁴ Utöver Tysklands ratificering av avtalet om en enhetlig patentdomstol kommer det också att krävas en överenskommelse mellan medlemsstaterna om att inleda den provisoriska tillämpningsperioden. Det kommer att göra det möjligt att slutföra domstolens institutionella och praktiska inrättande innan det enhetliga patentsystemet införs fullt ut. I enlighet med [förordning \(EU\) nr 1257/2012](#) om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd kommer kommissionen och EPO också att behöva ingå ett samarbetsavtal om ett nära samarbete om det enhetliga patentsystemets funktion. Förenade kungarikets utträde ur EU förväntas inte hindra införandet av det enhetliga patentsystemet.

²⁵ [Förordning 2019/933](#) om ändring av förordning (EG) nr 469/2009 om tilläggskydd för läkemedel.

²⁶ *Evaluation of the EU Supplementary Protection Certificate system*, SWD/2020/8508.

ytterst även patienterna. Kommissionen undersöker sätta hantera dessa problem, inklusive möjligheten att införa en enhetlig mekanism för beviljande av tilläggskydd och/eller skapa ett enhetligt intyg om tilläggskydd.

Inom ramen för sin nya läkemedelsstrategi för EU undersöker kommissionen noggrant hur man ytterligare kan optimera incitament och belöningar för att främja innovation, uppfylla icke tillgodosedda behov, se till att läkemedel är överkomliga genom att säkerställa en snabb lansering på marknaden och kontinuerlig tillgång, även för generiska läkemedel och biosimilarer. Innovation på detta område bör matcha behoven och göras tillgänglig för alla patienter som kan dra nytta av den. I detta sammanhang håller kommissionen bl.a. på att se över ordningen för säräkemedel och pediatrika läkemedel²⁷ och Bolarundantaget²⁸.

Efter den framgångsrika reformen av EU:s varumärkeslagstiftning²⁹ har kommissionen nu för avsikt att **se över EU:s lagstiftning om skydd av formgivningar**. Målet är att göra det enklare och billigare att skydda formgivningar i EU, särskilt när det gäller ekosystemen för textilier, möbler och elektronik och att ordningen för skydd av formgivningar på ett bättre sätt stöder omställningen till en digital och grön ekonomi. Formgivningen gör en produkt tilltalande och väl utformade produkter ger tillverkarna en betydande konkurrensfördel. Resultaten av den nyligen genomförda utvärderingen³⁰ av EU:s lagstiftning om skydd av formgivningar³¹ visar att EU:s formgivningssystem visserligen fungerar väl överlag men att det kvarstår vissa brister. Registreringsförfarandena är delvis föråldrade och medför i vissa fall en onödig administrativ börda. Skyddet av nya sorters formgivningar (t.ex. animerade formgivningar och grafiska användargränssnitt) är inte tillräckligt tydligt. Bristen på tydlighet när det gäller formgivningsskyddets omfattning är också ett problem, särskilt i samband med den ökande användningen av 3D-utskriften eller när det gäller att göra formgivningsskyddet gällande när varor som bryter mot detta transiteras genom EU. Slutligen kan det konstateras att den ekonomiskt viktiga reservdelsmarknaden fortfarande är mycket fragmenterad, eftersom formgivningsskyddet för komponenter som används för att reparera komplexa produkter bara har harmoniserats till viss del. Detta snedvrider konkurrensen betydligt och hindrar omställningen till en mer hållbar och grön ekonomi.

Europa behöver också en **ny strategi för hur geografiska beteckningar ska skyddas**. Geografiska beteckningar är beteckningar på produkter som är kopplade till den naturliga miljö och de lokala producenternas kunnande. De är en del av Europas kulturarv och bidrar till den sociala, miljömässiga och ekonomiska hållbarheten i ekonomin på landsbygden³², och skulle kunna kallas landsbygdens immateriella rättigheter. De geografiska beteckningarna har ett stort ekonomiskt värde i jordbrukssektorn. Under 2017 stod livsmedel och drycker med namn som skyddas av EU som geografiska beteckningar, för ett försäljningsvärde på 74,76 miljarder euro inom EU och för 7% av den totala försäljningen inom den europeiska livsmedels- och dryckessektorn. Dessutom står geografiska beteckningar för 15,9 % av EU:s sammanlagda livsmedellexport, med ett högre pris för skyddade produktnamn³³. Det finns dock fortfarande en outnyttjad potential. De nuvarande skydds- och verkställighetsreglerna

²⁷ [En ny industristrategi för EU](#), COM(2020) 102 final, s. 14, och färdplanen [Pharmaceutical Strategy - Timely patient access to affordable medicines](#).

²⁸ Bolarundantaget är ett försvar för patentintrång som är särskilt relevant för läkemedel där en patenterad uppfinning, under en begränsad tid före utgången av patentperioden, kan utnyttjas av en tredje part enbart för forsknings- och teständamål och för att erhålla de godkännanden som krävs.

²⁹ Europaparlamentet godkände reformpaketet för varumärken den 15 december 2015:

https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property/trade-mark-protection_sv.

³⁰ [Report on the evaluation of EU legislation on design protection](#).

³¹ [Direktiv 98/71/EG](#) om mönsterskydd och [rådets förordning \(EG\) nr 6/2002](#) om gemenskapsformgivning.

³² Se [Från jord till bord-strategin](#) som kommissionen aviserat för att göra för kriterierna för geografiska beteckningar mer hållbara.

³³ [Evaluation of \(agricultural\) GI and Traditional Specialities Guaranteed protected in the EU](#), 2019.

skulle kunna vara mer exakta, och medlemsstaternas och kommissionens roller i registreringsprocessen skulle kunna anges bättre. Dessutom används olika system för geografiska beteckningar för olika typer av jordbruksprodukter. På grundval av resultaten av den pågående utvärderingen³⁴ kommer kommissionen att undersöka olika sätt att **stärka, modernisera, rationalisera och bättre kontrollera efterlevnaden av geografiska beteckningar för jordbruksprodukter, livsmedel, viner och spritdrycker**³⁵.

Endast vissa medlemsstater har för närvarande infört regler för att skydda geografiska beteckningar för andra produkter än jordbruksprodukter (t.ex. hantverksprodukter). På EU-nivå finns det för närvarande inte någon enhetlig mekanism för skydd av geografiska beteckningar utanför jordbruket. Dessa är ofta en viktig del av den lokala identiteten, lockar turism, bevarar unika kunskaper och bidrar till att skapa arbetstillfällen. En nyligen genomförd studie³⁶ visar att ett harmoniserat system för icke-jordbruksprodukter vore gynnsamt för EU:s ekonomi. Det skulle ge konsumenterna bättre insyn och indikationer om äkthet för dessa produkter. Det skulle hjälpa tillverkare att förbli konkurrenskraftiga och samarbeta på nischmarknader samt gagna mindre utvecklade regioner³⁷. Av dessa orsaker, som del av den övergripande omarbetningen av systemet med geografiska beteckningar, kommer kommissionen, utifrån en grundlig konsekvensbedömning av potentiella kostnader och fördelar, att överväga genomförbarheten i att skapa ett **effektivt och transparent system för skydd av geografiska beteckningar icke-jordbruksprodukter på EU-nivå**. Detta skulle också göra det möjligt för EU att dra full nytta av de möjligheter som erbjuds genom det internationella systemet för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar³⁸. Överlag skulle det ge ett försprång när det gäller erkännandet av geografiska beteckningar från EU i hela världen.

Även ordningen för **gemenskapens växtförädlarrätt** spelar en avgörande roll för EU:s ekonomi. Ett gediget system för växtförädlarrätt ger odlare incitament att utveckla nya arter och därmed bidra till att uppnå målen i den gröna given och FN:s mål för hållbar utveckling. Kommissionen kommer att fortsätta att **övervaka att systemet tillämpas på rätt sätt och sträva efter att införa ytterligare förbättringar vid behov**³⁹. Utvärderingen av lagstiftningen för gemenskapens växtförädlarrätt 2011 drog slutsatsen att systemet, som fungerar bra överlag, bör behållas, men med vissa noggrant riktade justeringar. Den här slutsatsen stöds av vissa mer nyligen identifierade brister⁴⁰ som måste åtgärdas, efter en utvärdering, med en riktad omarbetning av lagstiftningen på medellång sikt.

Utöver de ovannämnda reformerna kommer kommissionen, tillsammans med intressenter och immaterialrättsansvariga, att utforska **användning av ny teknik** såsom artificiell intelligens och blockkedjor **för att vidareutveckla effektiviteten av våra immaterialrättsliga system**. Faktum är att ny teknik kan bidra till att förenkla skyddet av

³⁴ [Evaluation of \(agricultural\) GI and Traditional Specialities Guaranteed protected in the EU](#), 2019.

³⁵ Översyn av EU:s system med geografiska beteckningar för jordbruksprodukter, livsmedel, vin och sprit ([inledande konsekvensbedömning från samrådet](#) (inte översatt till svenska)).

³⁶ [Economic aspects of geographical indication protection at the EU level for non-agricultural products](#), 2020.

³⁷ Närmare bestämt kan införandet av skydd av geografiska beteckningar av icke-jordbruksprodukter i hela EU på lång sikt skapa en förväntad ökning av handeln inom EU på cirka 4,9–6,6 % jämfört med aktuella exporten inom EU (37,6–50 miljarder euro). Prognoser visar att den regionala sysselsättningen kan öka med 0,12–0,14 % med ett enhetligt system och att 284 000–338 000 arbetstillfällen kan skapas inom EU som helhet. Se [Geographical indications for non-agricultural products. Cost of non-Europe report](#), 2019.

³⁸ Baserat på [Lissabonsystemet för internationell registrering av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar](#) som hanteras av Världsgesamheten för den intellektuella äganderätten.

³⁹ [Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the European Union](#), EUIPO och EPO, 2019.

⁴⁰ Brister som konstateras bl.a. genom synpunkter från berörda parter, analys av beslut från EU-domstolen och rekommendationer från interinstitutionella arbetsgrupper.

immateriella rättigheter⁴¹, förbättra transparensen, möjliggöra en smidigare fördelning av licensavgifter⁴² och bekämpa förfalskning och piratkopiering mer effektivt. För att utforska den fulla potentialen hos ny teknik och främja övergången till denna kommer kommissionen att uppmuntra en **branschdialog** som ska fungera som bollplank och åtfölja de många pågående initiativen inom detta område.

Dessutom kräver den digitala revolutionen en **diskussion om vad som ska skyddas och hur det ska skyddas. AI-teknik** skapar nya verk och uppfinningar. I vissa fall, t.ex. inom kultursektorn, kan användningen av uppfinnande maskiner bli den nya normen. Denna utveckling väcker frågor om vilket skydd som ska ges till produkter som skapats med hjälp av AI-teknik. Diskussioner om den artificiella intelligensens konsekvenser för immaterialrätten pågår både i Europa och internationellt (se avsnitt 6). I en studie som publicerades i dag⁴³ betonas vikten av att skilja mellan uppfinningar och verk som har skapats med hjälp av AI-teknik och sådana som helt har skapats av AI-teknik. Även om uppfinningar och verk som har skapats självständigt av AI-teknik fortfarande främst är en fråga för framtiden anser kommissionen anser att AI-system inte bör behandlas som upphovsmän eller uppfinnare. Denna linje stöds även av Europeiska patentverket i fallet Dabus⁴⁴. Studien visar också att det nuvarande immaterialrättsliga regelverket i EU och den europeiska patentkonventionen i stort verkar lämpligt för att hantera de utmaningar som orsakas av uppfinningar och verk som skapats med hjälp av artificiell intelligens. Det finns fortfarande vissa harmoniseringsgap⁴⁵ och förbättringsmöjligheter⁴⁶. Dessa bör åtgärdas så att europeisk kvalitet kan nå sin fulla potential inom AI-området. Som första steg kommer kommissionen att kartlägga och analysera alla frågor och delta i samtal med berörda parter. Den ovannämnda dialogen med branschen kan utgöra ett värdefullt forum i detta sammanhang.

Slutligen kommer kommissionen att **säkerställa en sammanhängande tillämpning av reglerna som använder den senaste tekniken** i samarbete med medlemsstaterna och berörda parter.

När det gäller **upphovsrätt** fokuserar kommissionen på att stödja ett snabbt och effektivt införlivande och genomförande av de två nyligen antagna direktiven om modernisering av EU:s ram för upphovsrätt⁴⁷. En mycket viktig del av detta arbete rör genomförandet av artikel 17 i upphovsrättsdirektivet, där det fastställs en särskild rättslig ordning för användningen av upphovsrättsskyddat innehåll på plattformar för delning av

⁴¹ Till exempel genom att påskynda nyhetsgranskningar och registreringsförfaranden.

⁴² Upphovsrättsliga metadata, avseende såväl ägande av immateriella rättigheter som licensiering.

⁴³ [Trends and developments in Artificial Intelligence – Challenges to the IPR framework](#), en studie som genomförts av IVIR och JIPP, november 2020.

⁴⁴ Två europeiska patentansökningar inlämnades till Europeiska patentverket under 2018. Båda angav maskinen ”DABUS” som uppfinnare. Båda patentansökningarna fick avslag av Europeiska patentverket. Europeiska patentverket ansåg att en uppfinnare i ett europeiskt patent måste vara en fysisk person. Vidare ansåg Europeiska patentverket att begreppet uppfinnare avser en fysisk person enligt en internationellt tillämplig standard. Besluten har överklagats.

⁴⁵ Studien betonar till exempel bristen på harmonisering av regler om upphovsmannaskap och innehav av upphovsrätt som kan leda till avvikande nationella lösningar när det gäller verk som tagits fram med hjälp av artificiell intelligens.

⁴⁶ Studien ger bland annat rekommendationer för att anpassa begrepp inom patenträtten, till exempel uppfinningssteg och skyldighet att lämna uppgifter, för uppfinningar som tagits fram med hjälp av artificiell intelligens.

⁴⁷ [Direktiv \(EU\) 2019/790](#) om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG, samt [direktiv \(EU\) 2019/789](#) om fastställande av bestämmelser för utövandet av upphovsrätt och närstående rättigheter tillämpliga på vissa av sändarföretagens onlinesändningar och vidareändringar av radio- och tv-program och om ändring av rådets direktiv 93/83/EEG. Medlemsstaterna måste införliva dessa direktiv senast den 7 juni 2021.

användaruppladdat innehåll. Kommissionen har utfört en omfattande dialog med berörda parter för att insamla synpunkter från berörda parter om de viktigaste frågor som berörs av tillämpningen av den här artikeln. Med hänsyn till resultaten från dialogen kommer kommissionen snart att utfärda vägledning till stöd för medlemsstaterna när de genomför den här bestämmelsen. I förhållande till den nuvarande EU-ramen för upphovsrätt kommer kommissionen också att utarbeta ett antal rapporter som utgår från särskilda bestämmelser såsom översynsklausuler som fastslås i flera EU-instrument om upphovsrätt, däribland skyddstidsdirektivet, direktivet om kollektiv förvaltning av rättigheter, det så kallade Marrakeshdirektivet, och portabilitetsförordningen⁴⁸.

För den snabbt växande bioteknikmarknaden är tillämpningen av **bioteknikdirektivet**⁴⁹ av avgörande betydelse. Biotekniska patent erbjuder viktiga incitament men bör beviljas under motiverade omständigheter. Bioteknikdirektivet utgör en balanserad ram i detta hänseende, vars tillämpning kommer att övervakas noga av kommissionen⁵⁰.

För att förbättra skyddet av immateriella rättigheter i EU kommer kommissionen att

- stödja en snabb driftsättning av det **enhetliga patentsystemet** för att skapa en enda kontaktpunkt för patentskydd och verkställighet i EU (2021),
- optimera **certifieringssystemen för tillägsskydd** så att det blir mer transparent och effektivt (första kvartalet 2022),
- modernisera EU-lagstiftningen om **industriell formgivning** så att den blir mer tillgänglig och bättre stöder omställningen till den digitala och gröna ekonomin (fjärde kvartalet 2021),
- förstärka skyddssystemet för **geografiska beteckningar för jordbruksprodukter** så att det blir mer effektivt samt, på grundval av en konsekvensbedömning, överväga om ett skyddssystem för EU för **geografiska beteckningar för produkter som inte är jordbruksprodukter** bör införas (fjärde kvartalet 2021),
- utvärdera **lagstiftningen om växtsorter** (fjärde kvartalet 2022).

3. UPPMUNTRA FRAMFÖRALLT SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG ATT ANVÄNDA OCH SPRIDA IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

Medan smarta strategier för immateriella rättigheter kan vara en tillväxtkatalysator är det ofta svårt för europeiska innovatörer och skapare att förstå fördelarna med immateriella rättigheter. Detta hämmar i stor utsträckning EU:s förmåga att innovera och stärka sin resiliens inom nyckelområden i ekonomin. Europa bör dra större fördel av värdet av den kunskap som våra företag ständigt skapar, utvecklar och delar genom att hjälpa dem hantera dessa tillgångar mer aktivt och ge bättre tillgång till kapital och finansiering.

⁴⁸ [Direktiv 2011/77/EU](#) om ändring av direktiv 2006/116/EG om skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter, [direktiv 2014/26/EU](#) om kollektiv förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter och gränsöverskridande licensiering av rättigheter till musikaliska verk för användning på nätet, [direktiv \(EU\) 2017/1564](#) om viss tillåten användning av vissa verk och andra alster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter till förmån för personer med blindhet, synnedsättning eller annan läsnedsättning, samt [förordning \(EU\) 2017/1128](#) om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden.

⁴⁹ [Direktiv 98/44/EG](#) om bevarande biotekniska uppfinningar.

⁵⁰ Bl.a. för att säkerställa ett fullständigt genomförande av kommissionens [meddelande om vissa artiklar i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/44/EG om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar](#) av den 3 november 2016, godkänt av parlamentet och rådet, där det klargörs att produkter som framställs genom huvudsakligen biologiska processer inte kan patenteras.

För att uppnå detta på denna kommer kommissionen att göra följande:

- På kort sikt, kommer kommissionen tillsammans med EUIPO, att erbjuda finansiell hjälp eller **immaterialrättskuponger** för små och medelstora företag som har påverkats av covid-19-krisen, för att hjälpa dem att hantera sina immaterialrättsliga portföljer. Det här systemet, med en budget på 20 miljoner euro⁵¹ för ett år, bör tas i drift från och med den 1 januari 2021 och kommer att täcka delåterbetalningar för registreringar av varumärken och mönster och för IP scan (en fackman går igenom företagets immateriella tillgångar och ger inledande råd om hur dessa tillgångar ska förvaltas strategiskt).
- Parallellt kommer kommissionen att vidareutveckla⁵² skräddarsydd **immaterialrättslig rådgivning** i Horisont Europa-programmet, för att hjälpa innovativa företag i olika skeden av forsknings- och innovationsprocessen. Den kommer också att undersöka möjligheterna att utvidga den immaterialrättsliga rådgivningen till andra av EU:s forsknings- och investeringsprogram, inklusive rådgivningscentrumet inom InvestEU. För en utvald grupp mycket innovativa företag kommer kommissionen att kombinera strategisk rådgivning med ekonomiskt stöd till att utveckla portföljer med immateriella rättigheter⁵³.
- Mer allmänt kommer kommissionen att tillhandahålla en enda kontaktpunkt för tillgång till information och rådgivning om immateriella rättigheter⁵⁴. Kommissionen räknar med att EUIPO⁵⁵ ska utveckla en plattform, den **europiska informationscentralen för immaterialrätt**, som kommer att kopplas till den gemensamma digitala ingången och erbjuda åtkomst till all relevant information inte bara om formaliteter för immaterialrätt utan även om relaterade tjänster (t.ex. ansökningar om domännamnskydd, registrering av företagsnamn) och samtidigt tillhandahålla lättanvända register för små och medelstora företag. Kommissionen kommer också att integrera stöd och rådgivning om immaterialrätt genom sina olika stödnätverk för små och medelstora företag⁵⁶ för att mer effektivt nå ut till småföretag.
- Slutligen kommer kommissionen att **underlätta för små och medelstora företag att dra nytta av immateriella rättigheter när de försöker få tillgång till finansiering**. Medan immateriella tillgångar ofta hör till deras mest värdefulla tillgångar visar undersökningar att det inte är många små och medelstora företag som drar fördel av sina immateriella rättigheter när de försöker få tillgång till finansiering⁵⁷. Banker och riskkapitalister är ovilliga att finansiera med immateriella rättigheter som säkerhet och covid-19-krisen kan öka denna ovilja ytterligare. En nyligen genomförd studie visar en tydlig skillnad i finansiering av små och

⁵¹ Från Cosme-programmet och finansieras huvudsakligen genom EUIPO:s överskott.

⁵² För det nuvarande programmet, se [IPA4SME](#).

⁵³ Kommissionen kommer att pröva konceptet i projektet [Closing the finance gap for IPR-driven start-ups and SMEs](#).

⁵⁴ Så att alla små och medelstora företag har enkelt tillgång till rådgivning, vilket betonas i strategin för små och medelstora företag.

⁵⁵ Det här är ett initiativ inom EUIPO:s program för små och medelstora företag, som kommer att utvecklas i samarbete med Europeiska unionens nätverk för immaterialrätt (EUIPN), som består av EUIPO och nationella kontor för immaterialrätt i medlemsstaterna.

⁵⁶ Sådana rådgivare arbetar genom nätverk eller rådgivare i Enterprise Europe Network, innovationsnaven, [klusternätverken](#) eller InvestEU:s rådgivningscentrum (som utvecklas från det nuvarande [Europeiska centrumet för investeringsrådgivning](#) (EIAH)).

⁵⁷ Enligt [EIPOS:s resultattavla för små och medelstora företag](#) från 2019 försökte endast 13 % av små och medelstora företag med immateriella rättigheter att använda dessa tillgångar för att få finansiering, 9 % av företagen lyckades och 4 % misslyckades med detta.

medelstora företag som använder sina immateriella tillgångar⁵⁸. Kommissionen kommer att diskutera med den finansiella sektorn om hur en värdering av de immateriella rättigheterna kan hjälpa dem att beakta de små och medelstora företagens immateriella tillgångar⁵⁹. Pilotprojektet för teknisk due diligence som annonserades i strategin för små och medelstora företag kommer att vara ett sätt att testa värderingen av immateriella rättigheter i en bredare teknikrelaterad kontext⁶⁰. Kommissionen kommer att bygga vidare på erfarenheterna av befintliga mekanismer för bankgarantier⁶¹ och även undersöka hur man bättre kan använda garantier för att stödja små och medelstora och skapare i projekt som bygger på immateriella rättigheter.

Utöver dessa åtgärder för små och medelstora företag framhålls i kommissionens meddelande *En ny era för det europeiska forskningsområdet*⁶² behovet att göra resultaten av den europeiska spetsforskningen till disruptiv innovation och att verka för **bättre hantering av immateriella rättigheter i hela FoI-sektorn**. Kommissionen kommer därför att lansera en informationskampanj för att främja valorisationen av immateriella rättigheter i investerarnas värdering av företag. Kommissionen kommer bland annat att uppdatera sin rekommendation om förvaltningen av immateriella rättigheter i samband med kunskapsöverföring genom sina vägledande principer för att tillvarata kunskap. Revideringen kommer att åtföljas av en uppförandekod för smart användning av immateriella rättigheter och kombineras med stöd från InvestEU till projektinnehavare genom teknisk, finansiell och juridisk rådgivning, inklusive om immateriella rättigheter.

Åtgärder kommer också att vidtas för att **säkerställa att offentligt finansierade immateriella rättigheter används på ett rättvist och effektivt sätt**. Kommissionen har redan lanserat en ny plattform för att främja värderingen av EU-finansierade FoI-resultat⁶³ och en plattform som presenterar EU-stödd FoI för att bekämpa spridningen av coronaviruset och bidra till beredskapen inför andra utbrott⁶⁴. Syftet är att **säkerställa att resultat som uppnåtts med hjälp av EU-medel används för att främja EU:s ekonomi**. När immateriella rättigheter om forskningsresultat främst ska användas i icke-associerade tredjeländer måste sökande inom Horisont Europa därför förklara hur användningen av resultaten fortfarande är i EU:s intresse⁶⁵.

Dessutom kommer det immaterialrättsliga skyddet och en bred spridning av ny teknik att fortsätta att vara ett centralt element i viktiga FoI-relaterade projekt av gemensamt europeiskt intresse och i finansieringen genom Europeiska regionala utvecklingsfonden.

⁵⁸ Studien *Financing intangibles: Is there a market failure?*, Europeiska kommissionen, 2020.

⁵⁹ Detta kan göras inom InvestEU och kommer att bygga vidare på erfarenheterna från projektet ”Finansiering, lärande, innovation och patent för den kulturella och den kreativa sektorn” och studien *Financing intangibles: Is there a market failure?*, Europeiska kommissionen, 2020.

⁶⁰ Kommissionens meddelande *En SMF-strategi för ett hållbart och digitalt EU*, COM(2020) 103 final, 10.3.2020.

⁶¹ Se [InnovFins garantiinstrument för små och medelstora företag](#) eller lånegarantin för de kultur och kreativa sektorerna.

⁶² [Meddelande från Europeiska området för forskningsverksamhet \(ERA\)](#).

⁶³ Se [resultatplattformen för Horisont](#).

⁶⁴ Se plattformen för [forskning och innovation om coronaviruset](#).

⁶⁵ På liknande sätt har särskilda bestämmelser också införts inom ramen för Europeiska försvarsfonden, för att skydda resultaten av FoU-åtgärder som får finansiellt stöd och deras tillgänglighet i EU. Dessa omfattar en skyldighet att på förhand underrätta kommissionen om äganderätten till resultat och relaterade immateriella rättigheter (och exklusiva licenser för forskningsverksamhet) förs över till icke-associerade tredjeländer eller enheter från tredjeländer, och en skyldighet att återbetala EU-finansieringen om en sådan överföring av resultat/immateriella rättigheter skulle strida mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen eller mot Europeiska försvarsfondens mål.

Det finns också ett behov av att **förbättra förutsättningarna för företag att skydda och använda immaterialrätter vid offentliga upphandlingar** i syftet att stimulera innovation och driva ekonomin. Medlemsstaterna bör överväga att överlämna ägandet av de immateriella rättigheterna till leverantörer där detta är lämpligt, förutsatt att det inte föreligger överordnade offentliga intressen eller oförenliga strategier för öppna licenser. Kommissionen tillkänna gav i strategin för små och medelstora företag att den ska förtydliga frågor som handlar om immaterialrätt inom offentlig upphandling i samband med uppdateringen av riktlinjerna om upphandling av innovation.

För att underlätta övergången till och användningen av immateriella rättigheter kommer kommissionen att

- tillsammans med EUIPO tillhandahålla ett system för **immaterialrättskuponger för små och medelstora företag** för att finansiera registrering av immateriella rättigheter och strategisk immaterialrättslig rådgivning (första kvartalet 2021),
- vidareutveckla **immaterialrättsliga stödtjänster för små och medelstora företag** i Horisont Europa och utöka det till andra EU-program (2020+).

4. BÄTTRE TILLGÅNG TILL OCH DELNING AV IMMATERIALRÄTTSLIGT SKYDDADE TILLGÅNGAR

I dagens ekonomi är det avgörande med enklare och snabbare tillgång till kunskap, data och teknik, även sådan som omfattas av immaterialrättsligt skydd. En resilient, grön⁶⁶ och konkurrenskraftig ekonomi behöver verktyg för att i kristider underlätta tillgången till kritisk teknik som omfattas av immaterialrättsligt skydd, underlätta licensiering av upphovsrätt och standardessentiella patent samt främja delning av data.

- *Bättra verktyg för att underlätta åtkomsten till kritiska immateriella rättigheter i kristider*

Covid-19-pandemin tydliggör betydelsen av ett effektivt system för immateriella rättigheter, som ger starka incitament till innovation och enkel tillgång till immateriella rättigheter för teknik. Finansiering för forskning och utveckling behövs för att säkerställa en snabb utveckling och tillgänglighet av ny teknik, såsom vaccin eller nya behandlingar. Därför måste vi med bättre verktyg se till att IP-systemet ger tillgång till kritisk teknik, när och om det är nödvändigt, samtidigt som innovatörerna garanteras en rimlig avkastning på investeringar.

Hittills har **covid-19-krisen visat att vår immaterialrätt är motståndskraft**. Detta beror till stor del på ett starkt engagemang och samarbete mellan olika offentliga och privata aktörer och de olika initiativ som tagits för att främja utvecklingen av och tillgången till vacciner och andra viktiga förnödenheter.

Kommissionen stöder frivilliga sammanslagningar och licensiering av immateriella rättigheter med anknytning till behandlingar av och vacciner mot covid-19⁶⁷, i enlighet med Världshälsoförsamlingens resolution⁶⁸. Sådana system ska bygga på frivilligt deltagande, och säkerställa en bred och rättvis tillgång och låta ägare av immateriella rättigheter återfå sina investeringar på ett balanserat sätt. Kommissionen har också vidtagit åtgärder för att främja samarbete inom den privata sektorn för att effektivt hantera brister på väsentliga

⁶⁶ När det gäller miljödata (som gör det möjligt att utveckla livscykelanalyser) bör IPR-kontrollerade data vägas mot allmänhetens intresse för att beräkna produkters och organisationers miljöavtryck.

⁶⁷ [Kommissionens meddelande](#) – EU:s strategi för vacciner mot covid-19, COM(2020) 245 final, 17.6.2020.

⁶⁸ [Världshälsoförsamlingens resolution 73](#).

produkter och tjänster⁶⁹ och säkerställa att resultaten från offentligt finansierade forsknings- och innovationsprogram i EU och medlemsstaterna görs tillgängliga, särskilt där de behövs för att öka produktionen av kritiskt material⁷⁰.

Framöver ser dock kommissionen ett behov att förbättra de befintliga **verktygen för att hantera krissituationer**.

Kommissionen undersöker hur den ska kunna skapa incitament för en **snabb sammanslagning av kritiska immateriella tillgångar i kristider**, till exempel genom ett nytt licensieringssystem som gör kritiska immateriella rättigheter tillgängliga på ett kontrollerat sätt och på tillfällig basis, så att produktionen av immaterialrättsligt skyddade produkter snabbt kan öka, även genom omställning av tillverkningen.

Slutligen ser kommissionen behovet av att säkerställa att **effektiva system för utfärdande av tvångslicenser** finns, som ska användas **som en sista utväg** och ett säkerhetsnät, när alla andra ansträngningar för att göra immateriella rättigheter tillgängliga har misslyckats. I WTO-avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Trips) föreskrivs möjligheten att under föreskrivna omständigheter utfärda tvångslicenser, dvs. myndigheternas befogenhet att bevilja tillstånd till en part som vill utnyttja en patenterad uppfinning utan patentinnehavarens medgivande. Förfarandet kan påskyndas i händelse av en nationell nödsituation. I kombination med Dohaförklaringen om Tripsavtalet och folkhälsa står det klart att varje WTO-medlem inte bara har rätt att utfärda tvångslicenser utan även frihet att bestämma på vilka grunder sådana licenser ska beviljas.

I Europa regleras tvångslicenser främst av nationell lagstiftning⁷¹. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att de verktyg de har är så effektiva som möjligt, till exempel genom att införa påskyndade förfaranden för utfärdande av tvångslicenser i nödsituationer. Dessutom ser kommissionen behovet av en starkare samordning på detta område för att undvika snedvridande effekter på innovation och handel. **Tidig samordning och informationsutbyte** mellan medlemsstaterna, t.ex. om licensernas varaktighet och royalties, bör bidra till att säkerställa maximala fördelar samtidigt som överdrivna snedvridningar undviks. Kommissionen kommer tillsammans med medlemsstaterna att undersöka möjligheten att inrätta en mekanism för samordning av nödsituationer som ska utlösas med kort varsel när medlemsstaterna överväger att utfärda en tvångslicens.

- *Underlätta licensiering av immateriella rättigheter genom ökad öppenhet, särskilt när det gäller upphovsrätt*

För att underlätta licensiering och delning av immateriella rättigheter finns det ett behov av **mer insyn när det gäller ägande och förvaltning** av alla typer av immateriella rättigheter. Inom patentområdet kommer det enhetliga patentet att erbjuda verkliga framsteg.

Användning av **högkvalitativa metadata och ny teknik** som blockkedjor kan också bidra till ökad öppenhet och bättre förvaltning av rättigheter, särskilt inom **upphovsrättsområdet**, och en förbättrad identifiering av rättighetsinnehavare⁷².

⁶⁹ [Kommissionens meddelande](#) – Tillfällig ram för bedömning av antitrustfrågor i samband med företagsamarbete vid nödsituationer som orsakas av det pågående covid-19-utbrottet, C(2020) 3200 final.

⁷⁰ [Manifestet för EU:s covid-19-forskning](#) lanserades för att maximera tillgången till forskningsresultat i kampen mot covid-19 och har hittills fått stöd av mer än 600 organisationer (bl.a. universitet, forskningsinstitut, privata företag, inklusive små och medelstora företag, samt det civila samhällets organisationer) och mer än 1800 personer från hela Europa och resten av världen.

⁷¹ Det enda undantaget är [förordning \(EG\) nr 816/2006](#) där det föreskrivs ett specifikt system för tvångslicenser som genomför artikel 31a i Tripsavtalet och som gäller tillverkning av läkemedelsprodukter för export till länder med folkhälsoproblem.

⁷² Se också [rådets dokument 15016/19](#), *Developing the Copyright Infrastructure - Stocktaking of work and progress under the Finnish Presidency*.

Kommissionen inleder en studie om upphovsrätt och ny teknik som kommer att fokusera på förvaltning av upphovsrättsdata och artificiell intelligens. Resultatet från studien bör vara tillgängligt 2021. Kommissionen kommer att arbeta vidare med berörda parter för att främja kvaliteten på upphovsrättsdata och uppnå en väl fungerande **infrastruktur för upphovsrätt**⁷³ (t.ex. förbättra tillförlitlig och uppdaterad information om rättighetsinnehavare, villkor och licensmöjligheter)⁷⁴.

- *Standardessentiella patent*

Standardessentiella patent är patent för tekniker som ingår i standarder. Mängden standardessentiella patent och antalet ägare av standardessentiella patent ökar (för t.ex. mobilanslutningsstandarder har mer än 25 000 patentfamiljer⁷⁵ anmälts till ETSI av en alltmer större grupp innehavare av standardessentiella patent, och nyligen framtagna tekniska normer innehåller också ofta standardessentiella patent). Standardessentiella patent spelar en avgörande roll i utvecklingen av 5G och sakernas internet. Digital integration av föremål, enheter, sensorer och vardagsartiklar, med tillämpningar som sträcker sig från uppkopplade bilar, hälsa och energi till smarta städer, kräver driftskompatibla lösningar baserade på standarder.

I detta sammanhang är det viktigt att ha stabila, effektiva och rättvisa regler för licensiering av standardessentiella patent. Trots vägledningen i meddelandet om standardessentiella patent 2017⁷⁶ har vissa företag fortsatt att ha svårt att komma överens om licensiering av standardessentiella patent. Detta kan ofta leda till tvister där patentinnehavaren hävdar att deras standardessentiella patent har överträtts och den andra parten klagar över att patentinnehavaren har infört oskäliga villkor för ett licensavtal. Även om de största tvisterna för närvarande verkar uppstå inom fordonsindustrin kan de även spridas till andra sektorer, eftersom licensieringen av de standardessentiella patenten även förekommer inom ekosystemen för hälso- och sjukvård, energi, smart tillverkningen, digitala tjänster och elektronik⁷⁷.

På kort sikt kommer kommissionen att underlätta branschledda initiativ för att minska friktioner och rättstvister bland aktörer inom specifika sektorer.

Parallellt med detta och på grundval av strategin från 2017 kommer kommissionen att överväga **reformer** för att ytterligare klargöra regelverket för anmälan, licensiering och verkställighet av standardessentiella patent. Kommissionen kommer till exempel att undersöka skapandet av ett oberoende system för tredjeparters väsentliga kontroller, för att förbättra rättssäkerheten och minska kostnaderna för rättstvister.⁷⁸ De möjliga reformerna kommer att ta hänsyn till erfarenheterna från den vägledning som ges i 2017 års meddelande och diskussioner med berörda parter.

- *Främja delning av data*

Som anges i kommissionens senaste europeiska strategi för data⁷⁹ behöver EU slutligen ett gediget **ramverk för att företag ska kunna skapa, komma åt, dela och använda data**.

⁷³ Uppsättningen regler, tekniker och institutioner som utformar metoder för dataförvaltning i den kreativa sektorn.

⁷⁴ Se [SMART 2019/0038](#) – Undersökning om upphovsrätt och ny teknik: Hantering av upphovsrättsskyddad data och artificiell intelligens.

⁷⁵ [Landscape study of potentially essential patents disclosed to ETSI](#), 2020.

⁷⁶ [Kommissionens meddelande](#) om EU:s strategi för standardessentiella patent, COM(2017) 712 final, 29.11.2017.

⁷⁷ Samt smart hälsa, smart energi och sakernas internet.

⁷⁸ [Pilot Study for essentiality assessments of Standard Essential Patents](#).

⁷⁹ [Kommissionens meddelande](#) – En EU-strategi för data, (COM)2020 66 final, 19.2.2020.

Mellan 2018 och 2025 kommer värdet av EU:s dataekonomi att nästan tredubblas, till 829 miljarder euro och 5,8 % av EU:s BNP⁸⁰ 2025. Med tanke på att vissa uppgifter kan skyddas av immateriella rättigheter eller som affärshemligheter utvärderar kommissionen för närvarande ramverket för immateriella rättigheter för att säkerställa en balans mellan behovet av att främja delning av data (t.ex. för att underlätta tillgång till och användning av data för små och medelstora företag, för att underlätta reparationer) och behovet av att kunna skydda legitima intressen.

Att främja delning av data kräver en säker miljö där företag kan fortsätta investera i generering och insamling av data, samtidigt som de delas på ett säkert sätt, med tillförsikt att deras känsliga affärsdata inte kommer att anskaffas, utnyttjas och röjas olagligt. I **direktivet om företagshemligheter**⁸¹ anges redan effektiva verktyg för skydd, det kan emellertid vara nödvändigt att klargöra dess tillämpningsområde, t.ex. vilken typ av uppgifter eller datauppsättningar som skulle kunna betecknas som företagshemligheter, om den nuvarande uppsättningen av undantag kan stödja dataekonomin och den gröna ekonomin⁸² samt om och på vilket sätt de verktyg som erbjuds i direktivet kan användas för att effektivt motverka att uppgifter och datauppsättningar olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs. För att klargöra dessa frågor och fastställa bästa praxis har kommissionen inlett en undersökning med särskilt fokus på strategiska sektorer, däribland hälso- och sjukvården samt fordonsindustrin. Baserat på resultaten och som en del av datalagen⁸³ kommer kommissionen att överväga behovet av ytterligare åtgärder, t.ex. riktad vägledning.

I **databasdirektivet**⁸⁴ föreskrivs *sui generis*-skydd för databaser som är resultatet av stora investeringar. En nyligen genomförd utvärdering⁸⁵ visade att även om databasdirektivet ger ett mervärde skulle det behöva ses över för att underlätta åtkomst till och användning av data. Som en uppföljning av den europeiska strategin för data kommer kommissionen därför att se över direktivet, särskilt för att underlätta delning av och handel med maskingenererade data och data som genereras i samband med utbyggnaden av sakernas internet. Översynen kommer att äga rum parallellt med datalagen⁸⁶ och beakta initiativ för datadelning på området antitrustlagstiftning⁸⁷.

⁸⁰ Se [faktablad om EU:s datastrategi](#).

⁸¹ [Direktiv \(EU\) 2016/943](#) om att skydda icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) från att olagligen anskaffas, utnyttjas och röjas.

⁸² När det gäller bläckpatroner och tonerkassetter t.ex. har tillverkare av originalutrustning framfört en rad argument mot att tredje man återtillverkar deras produkter, medan oberoende återtillverkare (särskilt små och medelstora företag) inte har de resurser som behövs för att inleda rättsliga förfaranden mot tillverkare av originalutrustning, även när återtillverkarens verksamhet är laglig. Detta upplevda hot kan ha en avskräckande effekt på mindre företag som skulle vilja ägna sig åt återtillverkning. Se *Study on the implementation of product design requirements set out in Article 4 of the WEEE Directive – The case of re-usability of printer cartridges*, slutlig rapport, Kling m.fl., för Europeiska kommissionen, GD Miljö, 2018.

⁸³ Den europeiska datastrategin syftar till att undersöka behovet av lagstiftningsåtgärder i frågor som påverkar relationerna mellan aktörer i dataekonomin för att skapa incitament för sektorsövergripande datadelning. Sådana frågor (t.ex. datadelning mellan företag, datadelning mellan företag genom användningsrättigheter för data som genererats gemensamt) skulle kunna tas upp i en datalag (2021).

⁸⁴ [Direktiv 96/9/EG](#) om rättsligt skydd för databaser.

⁸⁵ [Utvärdering av direktiv 96/9/EG](#) om rättsligt skydd för databaser, SWD(2018) 147 final.

⁸⁶ [Kommissionens arbetsprogram för 2021](#).

⁸⁷ Datadelningen utgör ett informationsutbyte som måste ske i enlighet med antitrustreglerna i enlighet med kommissionens horisontella riktlinjer, där det förklaras vilka typer av information som får delas. Vid den pågående översynen av dessa riktlinjer kommer man att överväga om det behövs vägledning för datadelning för nya former av FoU-samarbete. Kommissionen kommer också att överväga om det behövs ytterligare vägledning om när det går att kräva tillgång till uppgifter enligt principen om nödvändiga funktioner.

För att underlätta licensiering och delning av immateriella rättigheter kommer kommissionen att

- säkerställa **tillgången till kritiska immateriella rättigheter i krisperioder**, även genom ett nytt licensieringsverktyg och ett system för att samordna tvångslicensiering (2021–2022),
- förbättra **öppenheten och förutsägbarheten i licensieringen av standardessentiella patent** genom att uppmuntra branschledda initiativ i de mest påverkade sektorerna i kombination med reformer, även lagstiftningsreformer och när det behövs, för att klargöra och förbättra regelverket för standardessentiella patent och erbjuda effektiva insynsverktyg (första kvartalet 2022),
- främja **åtkomst till och delning av data**, samtidigt som legitima intressen skyddas genom förtydligande av vissa viktiga bestämmelser i direktivet om företagshemligheter och genom en översyn av databasdirektivet (tredje kvartalet 2021).

5. BEKÄMPA INTRÅNG I IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

Effektiv verkställighet är en del av ett väl fungerande system för immateriella rättigheter. Kommissionen fortsätter att noga **övervaka tillämpningen av direktivet om skydd av immateriella rättigheter**⁸⁸ för att säkerställa effektiv och balanserad rättslig prövning. Den samarbetar med medlemsstaterna och berörda parter för att genomföra kommissionens senaste riktlinjer⁸⁹, till exempel, där alla villkor är uppfyllda, även proportionalitetsprincipen, för att se till att förelägganden tillämpas enhetligt och effektivt i alla medlemsstater.

Inom patentområdet bör lanseringen av den enhetliga patentdomstolen ytterligare underlätta och effektivisera skyddet av patenträttigheter.

När det gäller förfalskning och piratkopiering ser kommissionen ett tydligt behov av att öka ansträngningarna. Under 2016 uppgick importen av förfalskade och piratkopierade varor till EU till så mycket som 121 miljarder euro, vilket motsvarar upp till 6,8 % av EU:s import (mot 5 % av EU:s import 2013)⁹⁰. Förekomsten av förfalskade produkter på EU-marknaden leder till direkt förlorad försäljning på 50 miljarder euro och direkta förluster av arbetstillfällen motsvarande 416 000 jobb årligen⁹¹. Det utgör också allvarliga hot mot hälsan, säkerheten och tryggheten för konsumenterna (t.ex. falska munskydd)⁹² och påverkar miljön negativt⁹³.

Nya former av intrång i immateriella rättigheter har uppstått på internet, såsom it-stöld av företagshemligheter (svarar för uppskattningsvis 60 miljarder euro i förluster i EU⁹⁴), olaglig IP-tv och andra former av olaglig streaming. De ger upphov till särskilda utmaningar för tillverkningsindustrin, de kreativa och kulturella näringarna och idrottssektorn.

⁸⁸ [Direktiv 2004/48/EGC](#) om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter.

⁸⁹ [Vägledning om vissa aspekter av direktiv 2004/48/EG](#) om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter, COM(2017) 708 final, 29.11.2017.

⁹⁰ [Trends in Trade in Counterfeit and Pirated Goods](#), OECD och EUIPO, 2019.

⁹¹ [Lägesrapport om intrång i immateriella rättigheter \(Status Report on IPR infringement\)](#), EUIPO, 2020: genomsnittliga årliga siffror 2013–2017.

⁹² [Qualitative Study on Risks Posed by Counterfeits to Consumers](#), EUIPO 2019.

⁹³ Se åtgärder som utförs med hjälp av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning, t.ex. beslag av 550 ton olagliga eller förfalskade bekämpningsmedel under 2019 som en del av projektet ”Silver Ax IV” (se [pressmeddelande](#)).

⁹⁴ [The scale and impact of industrial espionage and theft of trade secrets through cyber](#), 2018.

Kommissionen har redan tillkännagivit att nya regler kommer före året slut **som klagör och aktualiserar ansvarsskyldigheten för onlineplattformstjänster** och avlägsnar hinder för deras frivilliga åtgärder för att ta itu med olagligt innehåll (varor eller tjänster) som de förmedlar. Det kommande förslaget för paketet med rättsakten om digitala tjänster syftar till att harmonisera en uppsättning specifika, bindande och proportionerliga skyldigheter för digitala tjänster, som genomförs med en förstärkt tillsynsram⁹⁵.

De **brottsbekämpande myndigheternas kapacitet måste dessutom stärkas avsevärt**. Förfalskning och piratkopiering måste få högre prioritet. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna och rådet att inkludera brottslighet som rör immateriella rättigheter bland prioriteringarna i EU:s nästa policycykel – den europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot (EMPACT)⁹⁶ för perioden 2022–2025. Den planerar att stärka skyddet av immateriella rättigheter på EU-nivå genom att utvidga kommissionens mandat och anförtro det åt Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf), så att den inte bara förhindrar att förfalskade varor kommer in på den inre marknaden utan också kan agera mot olaglig tillverkning av förfalskade produkter i EU⁹⁷. Kommissionen uppmanar också alla berörda parter att fortsätta diskussionerna med Europol för att ytterligare förbättra den övergripande hotbedömningen och främja effektiva och samordnade åtgärder mot immaterialrättsrelaterad brottslighet.

Kommissionen kommer också att stödja medlemsstaternas tullmyndigheter i arbetet med att förbättra riskhanterings- och bedrägeribekämpningsåtgärder, särskilt genom att inrätta en EU-nivå för dataanalyskapacitet, genom att bättre utrusta medlemsstaterna med tullkontrollutrustning och genom att förbättra samarbetet inom EU och med tullmyndigheterna i partnerländerna⁹⁸.

Kommissionen kommer att förstärka samarbetet mellan alla inblandade aktörer – rättighetsinnehavare, leverantörer, olika uppsättningar mellanhänder (t.ex. onlineplattformar, sociala medier, reklambranschen, betaltjänster, domännamnsregistratorer/register samt transport- och logistikföretag) och offentliga tillsynsmyndigheter (inklusive administrativa organ, tull, polis, marknadskontrollmyndigheter och de allmänna åklagarmyndigheterna) för att begränsa piratkopiering och förfalskning. För detta ändamål kommer kommissionen att inrätta en **EU-verktyglåda mot förfalskning**, bland annat baserad på rapporterade metoder och principer som utvecklats inom ramen för olika branschledda initiativ⁹⁹. Verktyglådan kommer att klargöra roller och ansvar samt identifiera samarbetsmetoder. En grundläggande faktor är delningen av relevanta uppgifter om produkter och handlare, i enlighet med EU:s dataskyddslagstiftning, för vilken ytterligare vägledning kan vara nödvändig¹⁰⁰. Verktyglådan kommer också att främja användningen av ny teknik som bildigenkänning,

⁹⁵ Se [det offentliga samrådet](#) som inleddes den 2 juni 2020 och uppföljningen.

⁹⁶ [Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot](#).

⁹⁷ [Kommissionens meddelande](#) – Långsiktig handlingsplan för bättre genomförande och efterlevnad av inre marknadsreglerna, COM(2020) 94 final, s. 11–12, 10.3.2020.

⁹⁸ Se [handlingsplanen på tullområdet](#), COM(2020) 581 final, 28.9.2020.

⁹⁹ Se till exempel de nyligen publicerade rapporterna om [samförståndsavtalet om försäljning av varumärkesförfalskade varor via internet](#) och [samförståndsavtalet om marknadsföring och immateriella rättigheter på internet](#).

¹⁰⁰ En ytterligare utbyggnad av [portalen för säkerställande av skydd för immateriella rättigheter](#) som hanteras av EUIPO kommer också att göra det möjligt med ett mer effektivt utbyte av data mellan alla relevanta aktörer. Utbyggnaden kommer till exempel att omfatta integrering av data om immateriella rättigheter som ännu inte omfattas av portalen, såsom växtförädlarrättigheter och geografiska beteckningar.

artificiell intelligens och blockkedjor¹⁰¹. När så är lämpligt kommer verktygslådan att åtföljas av referensvärden för att kunna mäta framsteg.

Med utgångspunkt i framgången med specifika förebyggande och repressiva åtgärder mot falska covid-19-relaterade produkter¹⁰² kommer kommissionen att främja **kampanjer** för att ta itu med de mest skadliga förfalskade konsumentvarorna¹⁰³ på marknaden.

Slutligen kan de ekonomiska konsekvenserna av cyberstöld av företagshemligheter minskas drastiskt genom att **främja ökad medvetenhet om it-säkerhet och kompetent förvaltning av immateriella rättigheter**. I enlighet med sina åtgärder för it-säkerhet och ökad medvetenhet inom strategin för säkerhetsunionen¹⁰⁴ kommer kommissionen tillsammans med EUIPO, medlemsstaterna och näringslivet att utveckla verktyg för att öka medvetenheten och riktad vägledning som kommer att öka resiliensen hos EU-företagen (och särskilt de små och medelstora företagen) mot cyberstöld av företagshemligheter.

För att bekämpa intrång i immateriella rättigheter kommer kommissionen att

- klargöra och aktualisera **ansvaret för digitala tjänster, särskilt onlineplattformar**, genom lagen om digitala tjänster (fjärde kvartalet 4 2020),
- stärka Olafs roll i kampen mot varumärkesförfalskning och pirattillverkning (2022),
- **inrätta en EU-verktygslåda mot varumärkesförfalskning** med principer för gemensamma åtgärder, samarbete och datadelning mellan rättighetshavare, mellanhänder och brottsbekämpande myndigheter (andra kvartalet 2022).

6. RENT SPEL PÅ GLOBAL NIVÅ

Immateriella rättigheter spelar en viktig roll i handel och investeringar och våra relationer med länder utanför EU. Industrier som i stor omfattning använder sig av immateriella rättigheter står för 93 % av EU:s totala export av varor till resten av världen¹⁰⁵. Ett växande antal länder runt om i världen använder immateriella tillgångar för att stärka sin utveckling och nationella konkurrenskraft. Politiken för skydd av immateriella rättigheter får allt större geopolitisk betydelse¹⁰⁶.

Våra företag måste förlita sig på stabila, globala konkurrensvillkor när de konkurrerar utomlands. Det finns underlag¹⁰⁷ som visar att våra företag fortfarande står inför stora utmaningar i tredjeländer, bl.a. svaga immaterialrättsliga regler och verkställighet, påtvingad tekniköverföring och andra orättvisa metoder som begränsningar i ägandet av immateriella rättigheter vid gemensamma forskningsresultat, mycket omfattande extraterritoriella förbud att väcka eller vidhålla talan samt it-stöld.

¹⁰¹ Se till exempel [Anti-Counterfeiting Blockathon Forum](#) i EIPOS:s observationsorgan, som syftar till att bygga en gemensam blockkedjeinfrastruktur där alla parter (mellanhänder, rättighetshavare och brottsbekämpande myndigheter) kan ansluta och dela data för att skydda leveranskedjorna mot infiltration av förfalskade produkter.

¹⁰² Se [OLAF launches enquiry into fake COVID-19 related products](#). Se även [översikt](#) över olaglig verksamhet och olagliga handlingar, samt [Desinformation och bedrägerier under utbrottet av covid-19](#).

¹⁰³ De europeiska konsumentcentrumen arbetar med utbildningsmaterial för att öka medvetenheten bland konsumenterna om riskerna med förfalskade varor. [Tips and tricks to consumers](#) och ECC-nätverkets [rapport om varumärkesförfalskning](#) (inte översatt till svenska).

¹⁰⁴ Strategin för en säkerhetsunion, COM(2020) 605 final (s. 25).

¹⁰⁵ [Lägesrapport om intrång i immateriella rättigheter för 2019](#) (inte översatt till svenska), Europeiska observatoriet avseende intrång i immateriella rättigheter, 2019.

¹⁰⁶ Se till exempel [G7-länderna deklARATION](#) från 2019.

¹⁰⁷ [Kommissionens rapport](#) om skydd och säkerställande av immateriella rättigheter i tredjeländer, SWD(2019) 452 final/2.

Med sin stora inre marknad har **EU en unik ställning för att agera som en global normgivare i fråga om immateriella rättigheter**. EU kan och kommer att fortsätta att kämpa för ett stabilt och effektivt globalt ramverk för immateriella rättigheter. Samtidigt behöver vi **skydda oss bättre mot stöld av immateriella rättigheter**, spionage och andra missbruk av immateriella rättigheter med ursprung i tredjeländer men som påverkar våra europeiska marknader. Medlemsstaterna bör också ägna särskild uppmärksamhet åt ett effektivt immaterialrättsligt skydd i kritisk teknik för att säkerställa vår resiliens i strategiska sektorer.

För att åstadkomma detta kommer kommissionen att vidta följande åtgärder:

Inom ramen för **frihandelsavtal** kommer kommissionen att fortsätta att sträva efter ambitiösa kapitel om immateriella rättigheter med höga skyddsstandarder för att säkerställa lika villkor för EU-företag och öka den ekonomiska tillväxten. Den kommer att sträva efter ett fullständigt genomförande av bestämmelserna om immateriella rättigheter i befintliga frihandelsavtal, däribland genom tvistlösning och i förekommande fall användningen av förordningen om kontroll av handeln, när den ändrats.

Kommissionen kommer att utnyttja **dialoger om immateriella rättigheter** fullt ut med de viktigaste handelspartnerna och andra prioriterade länder, såsom Förenta staterna, Kina, Sydkorea, Thailand, Turkiet och Brasilien för att främja reformer, och kommer att ytterligare förbättra räckvidden för sina viktiga program om immateriella rättigheter som erbjuder tekniskt samarbete i Kina, Sydostasien och Latinamerika.

Även om kommissionen kommer att fortsätta att främja lika villkor globalt kommer den att öka ansträngningarna för att skydda EU-företag mot orättvisa metoder. Den kommer att använda **bevakningslistan över förfalskning och piratkopiering**¹⁰⁸ som rapporterar marknadsplatser och tjänsteleverantörer som påstås bedriva, underlätta eller dra nytta av förfalskning och piratkopiering, och **tredjelandsrapporten**¹⁰⁹, som identifierar tredjeländer där skyddet och verkställigheten av immateriella rättigheter (online och offline) ger upphov till den största anledningen till oro. Både bevakningslistan och rapporten kommer att uppdateras regelbundet och åtgärder för att hantera identifierade brister kommer att övervakas noggrant.

Kommissionen uppmanar dessutom EU:s medlemsstater i sin vägledning från mars 2020 om utländska direktinvesteringar och skydd av Europas strategiska tillgångar, att fullt ut utnyttja sina system för **granskning av utländska investeringar** och för de medlemsstater som för närvarande inte har något granskningssystem, att införa ett komplett granskningssystem för att hantera relevanta aspekter av säkerhet och allmän ordning i utländska direktinvesteringar, vilket kan omfatta kritiska immaterialrättsliga tillgångar i EU¹¹⁰.

Kommissionen ser också ett behov av att se till att alla länder utanför EU och deras företag följer reglerna, även när de deltar i europeiska forskningsorganisationer. För detta ändamål kommer **nya ramvillkor för internationellt forskningssamarbete med organisationer i tredjeländer** att utvecklas. Dessa kommer att säkerställa ett rättvist och icke-snedvridande globalt innovationsekosystem baserat på lika villkor och ömsesidighet samtidigt som höga etiska och vetenskapliga integritetsstandarder bibehålls. I detta avseende kommer kommissionen att fastställa riktlinjer för utländsk inblandning riktad till EU:s universitet och

¹⁰⁸ [SWD\(2018\) 492 final](#).

¹⁰⁹ [SWD\(2019\) 452 final/2](#).

¹¹⁰ [Meddelande från kommissionen](#) – Vägledning till medlemsstaterna angående utländska direktinvesteringar, fri rörlighet för kapital från tredjeländer och skydd av Europas strategiska tillgångar, inför tillämpningen av förordning (EU) 2019/452 (förordningen om granskning av utländska direktinvesteringar) (2020/C 99 I/01). Till exempel teknik för tillverkning av personlig skyddsutrustning eller framtida vaccin.

högskolor för att öka medvetenheten om möjlig stöld av immateriella rättigheter samtidigt som den deltar i internationellt samarbete (2021).

När det gäller utrikespolitiken kommer kommissionen i samarbete med den höga representanten och medlemsstaterna att vara redo att använda de restriktiva åtgärder som finns tillgängliga för att motverka privat och statligt sponsrat **it-spionage** i syfte att förvärva europeiska immateriella tillgångar med den senaste tekniken¹¹¹.

Det är av yttersta vikt att **EU talar med en stark och enad röst i globala forum** som Världsorganisationen för intellektuell egendom (WIPO), Världshandelsorganisationen (WTO), Internationella unionen för skydd av nya växtsorter (UPOV), Världshälsoorganisationen (WHO) och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Kommissionen kommer att samarbeta med medlemsstaterna och andra berörda parter för att hitta och försvara globala standarder för skydd av immateriella rättigheter och bästa möjliga lösningar på nya utmaningar, såsom behovet av att säkerställa rättvis tillgång till behandlingar, vacciner och diagnostik i kampen mot covid-19. WIPO:s debatt om konsekvenserna av artificiell intelligens för immateriella rättigheter är ytterligare ett unikt tillfälle för Europa att utöva inflytande vid en tidpunkt då utarbetandet av bestämmelser fortfarande äger rum och kan ha en långvarig inverkan på den pågående digitala omvandlingen av världsekonomin.

För att skydda varumärkenas värde kommer kommissionen att överväga att låta **EU ansluta sig till Singaporefördraget om varumärkesrätt**. Kommissionen kommer att arbeta med internationella partner för att skydda geografiska beteckningar över hela världen genom WIPO:s multilaterala Lissabonregister. Den kommer också att öka sitt deltagande i globala forum på internet så att det internationella domännamnsystemet fullt ut respekterar immateriella rättigheter, inklusive geografiska beteckningar, och se till att det immaterialrättsliga skyddet också avspeglar på lämpligt sätt i strategierna för förvaltningen av domännamnsutrymmet och tillgången till information om registranter. När det gäller **upphovsrätt** kommer kommissionen att fortsätta att vara aktivt involverad i WIPO:s förhandlingar i syfte att nå en överenskommelse om ett nytt fördrag som garanterar internationellt skydd för **programföretagen**. Den kommer också att arbeta för att säkerställa EU:s ratificering av **Wipo-fördraget** som undertecknades av EU i **Peking** 2013 och som ger internationellt skydd för audiovisuella framföranden.

Kommissionen kommer att fortsätta att bistå europeiska företag utomlands. Förutom befintliga internationella **immaterialrättsliga hjälpcentraler för små och medelstora företag** i Kina, Sydostasien och Latinamerika¹¹² kommer den att lansera en ny hjälpcentral för europeiska företag i Indien (i början av 2021).

Slutligen kommer kommissionen att öka sina ansträngningar för att erbjuda kvalificerat **tekniskt stöd för att hjälpa utvecklingsländer** att utnyttja immateriella rättigheter på bästa sätt för att stödja deras ekonomiska tillväxt. Som en del av den immaterialrättsliga handlingsplanen för Afrika kommer kommissionen till exempel att främja bättre generering, skydd och förvaltning av immateriella rättigheter (inklusive geografiska beteckningar¹¹³) på kontinenten¹¹⁴.

¹¹¹ [Rådets beslut \(Gusp\) 2020/1127](#).

¹¹² [International IP SME Helpdesk](#).

¹¹³ [Continental strategy for geographical indications in Africa 2018-2023](#).

¹¹⁴ [Partnerskapet mellan Afrika och EU](#).

7. SAMARBETA MED MEDLEMSSTATERNA OCH BERÖRDA PARTER

Kommissionen räknar med Europaparlamentet och rådet, liksom alla berörda parter, för att stödja och hjälpa till att genomföra denna handlingsplan och de olika åtgärder den innehåller.

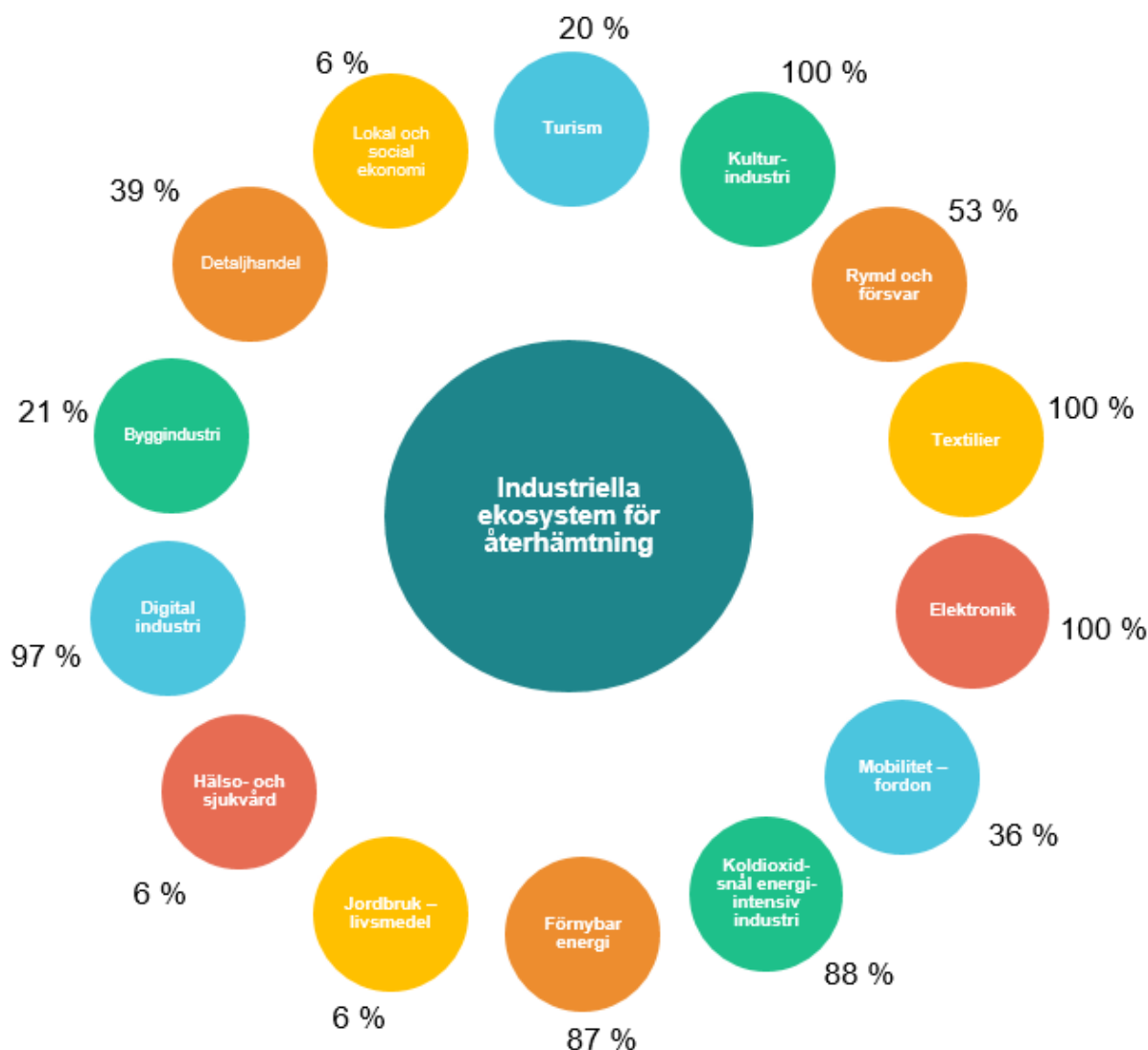
Den uppmanar också medlemsstaterna att utveckla sin **nationella politik för immateriella rättigheter** och strategier i linje med målen i denna handlingsplan och göra ett bättre skydd och verkställighet av immaterialrätten en prioritet i sina egna ansträngningar för att säkerställa ekonomisk återhämtning.

Kommissionen kommer också att uppmuntra till debatt bland alla relevanta aktörer, särskilt i relevanta industriella ekosystem, för att bättre koppla politiken för immateriella rättigheter till EU-industrins föränderliga verklighet och behov, i linje med kommissionens strategiska framsynsrapport¹¹⁵ och agenda. För att uppnå detta kommer kommissionen regelbundet att diskutera frågor relaterade till immateriella rättigheter inom ramen för befintliga händelser och forum där industripolitiken är utformad.

¹¹⁵ [2020 års strategiska framsynsrapport](#).

TILLÄGG I

IMMATERIALRÄTTSINTENSIVA INDUSTRIERS BIDRAG TILL SYSSELSÄTTNINGEN I INDUSTRIELLA EKOSYSTEM

Källa: EUIPO:s och kommissionens beräkningar baserade på data från studien *Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the European Union*, EPO och EUIPO 2019.

Den här grafen visar immaterialrättsintensiva industriers bidrag till sysselsättning i vart och ett av de industriella ekosystemen. Detta förklarar till exempel bidraget till ekosystemet för hälso- och sjukvård, som till synes är väldigt lågt. Den mycket immaterialrättsintensiva läkemedels- och medicintekniska sektorn bidrar till endast 6 % av sysselsättningen, medan de andra sektorerna som sjukhus och medicinsk vård inte är immaterialrättsintensiva.

Det är ett bidrag från företag som äger immateriella rättigheter till sysselsättningen i EU. Det visar därmed en del av bilden av de immateriella rättigheternas inflytande över ekonomin. Det återspeglar inte en bredare inverkan avseende immateriella rättigheter på företag som kanske inte själva äger immateriella rättigheter utan använder immaterialrättsskyddat material i sina produkter eller tjänster (t.ex. franchisetagare, tekniklicensinnehavare, underleverantörer, restaurangbranschen eller detaljhandel när de delar kulturindustrins produkter).